

Vervolg van pagina → 7

mbo-diploma. En geld heb je weer nodig om in Amsterdam – een stad immers met torenhoge woonlasten – overeind te blijven. “Dan gaat het veel meer meetellen of je ouders de middelen hebben om je op het juiste moment een zetje in je schoolloopbaan te geven.”

Dat is de praktische kant. Daarbij krijgen hbo- en universitair geschoolden iets wat niet goed in statistieken te vangen is: de voordelen van status, de mondigheid om je voordeel op te eisen en je te omringen met een netwerk waar je beter van wordt. Elffers: “Er ontstaat een competitie om een huis in een populaire buurt te vinden en om gebruik te maken van de voorzieningen die daar zijn.”

Kortom: als je het over de kloof in de stad hebt, dan zijn het opleidingsniveau en het bijbehorende inkomen heel erg bepalend, zegt Elffers. Dat wil niet zeggen dat een mbo-studie geen kansen biedt, benadrukt ze. Integendeel: mbo-geschoolde Amsterdammers zijn onmisbaar, maar wat zij wil zeggen is dit: alle kinderen in de stad moeten, bij gelijke prestaties, ongeacht je achtergrond, dezelfde kansen krijgen om hun talenten te ontwikkelen. Of dat nou op het mbo, de hbo of de universiteit is.

“En dát laten deze cijfers niet zien.”

Veel lager leesniveau

Elffers haalt een illustratief voorbeeld uit de berg data die het dashboard biedt: heeft 85 procent van de achtstegroepers in Oud-Zuid het nagestreefde leesniveau behaald, in Gaasperdam/Driemond is dat slechts 53 procent. Bij deze percentages ziet Elffers rode vlaggen wapperen.

Want er is een niveau van geletterdheid dat we minimaal nodig hebben om in de maatschappij

‘mee’ te kunnen doen. “Landelijk zien we dat een kwart van de 15-jarigen onder dat niveau zit.” Problematisch, zegt Elffers, want als je niet goed kunt lezen en schrijven, loop je daar in het dagelijks leven voortdurend tegenaan, bijvoorbeeld als je een formulier van de bank moet invullen. Of als je moet inloggen in je patiëntendossier in het ziekenhuis, want dit hangt ook samen met digitale geletterdheid.

“We weten dat je een hoger risico hebt op onderpresteren in het onderwijs als er schulden zijn in de familie, als je ouders een beperkt aantal jaren onderwijs hebben gevolgd of als een van de ouders in het buitenland is geboren. Kinderen uit zulke gezinnen lopen een groter risico dat er meer in zit dan er uitkomt.”

Hoewel er in Nederland flink wordt geïnvesteerd in scholen met kinderen met een hoog risico op onderpresteren, houdt Elffers haar hart vast voor het lerarentekort in de stad. “De klappen vallen precies in de wijken waar wij ons zo’n zorgen over maken.”

Ook armoede in Zuid

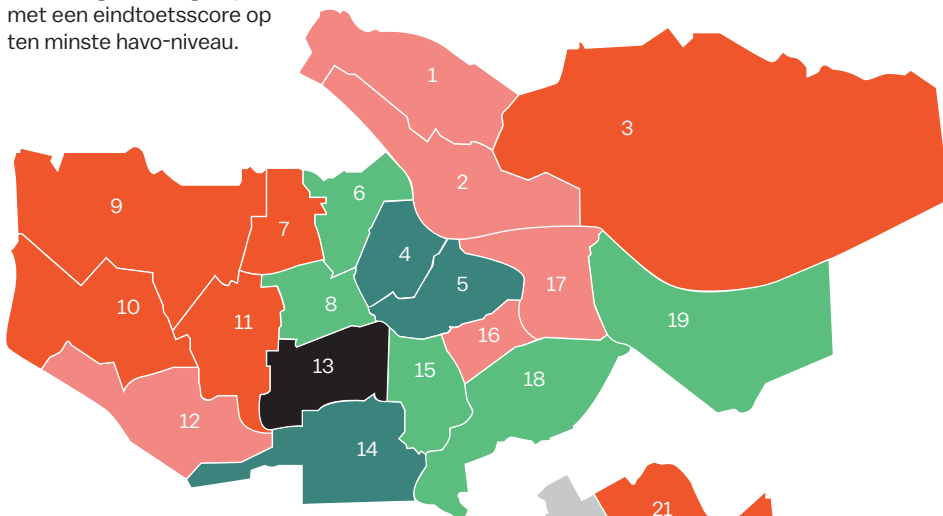
Overigens, en dit kan Elffers niet genoeg benadrukken: de wijk is een vindplaats van verschillen tussen de mensen die er wonen, maar is daarvan niet per definitie de oorzaak. Met andere woorden: als je in een wijk woont die op de kanskaart rood kleurt omdat er relatief veel mensen met een laag inkomen wonen, kun je toch veel verdienen. Zo wil huisarts Patty Grannetia, die in de chique Dufaystraat in Oud-Zuid praktijk houdt, ook het beeld nuanceren dat iedereen in Zuid baadt in weelde. Volgens de Armoedemonitor van de dienst Onderzoek en Statistiek van de gemeente Amsterdam leeft

‘Er zijn kinderen die hier elke dagsushi eten’

Eindtoets havo of hoger

Percentage achtstegroepers met een eindtoetscore op ten minste havo-niveau.

Gebiedsindeling Amsterdam

Begin 2022

1 Noord-West	41,6%
2 Oud-Noord	43,1
3 Noord-Oost	36,7
4 Centrum-West	65,8
5 Centrum-Oost	64,5
6 Westerpark	51,2
7 Bos en Lommer	36
8 Oud-West, De Baarsjes	53,9
9 Geuzenveld, Sloterveer, Sloterdijken	35,1
10 Osdorp	34,5
11 Slotervaart	39
12 De Aker, Sloten, Nieuw-Sloten	48,5
13 Oud-Zuid	71,4
14 Buitenveldert, Zuidas	62,1
15 De Pijp, Rivierenbuurt	54,8
16 Oud-Oost	46,4
17 Indische Buurt, Oostelijk Havengebied	49,6
18 Watergraafsmeer	59,5
19 IJburg, Zeeburgereiland	54,9
20 Bijlmer-Centrum, Amstel III	geen data
21 Bijlmer-Oost	36,6
22 Gaasperdam, Driemond	32,5

Van de achtstegroepers uit Gaasperdam, Driemond behaalt gemiddeld **32,5%** een eindtoetscore op ten minste havo-niveau.

11 procent van de bewoners van stadsdeel Zuid van een minimuminkomen.

Grannetia kent genoeg verhalen van patiënten die in verborgen armoede leven, zoals mensen met een klein inkomen die in slecht onderhouden en gasverslindende huurhuizen wonen. “Of mensen die heel lang op de wachtlijst staan voor hulp in de huishouding en een particuliere hulp niet kunnen betalen – ook dát komt in Zuid voor. Dan ziet je postcode er wel mooi uit, maar is het toch schrapen.”

Daar staat tegenover dat hbo- en universitair opgeleide en vermogende Amsterdammers vijftien jaar langer leven dan Amsterdammers in delen van de stad met een lage sociaal-economische status. Het werk van huisartsen is dan ook anders dan bij collega’s in bijvoorbeeld Nieuw-West. Grannetia: “Ik hoef nooit een tolk in te huren. Bij mij spreekt bijna iedereen Nederlands of anders Engels.” Ongeletterden ziet zij niet, en velen begrijpen wat een gezonde levensstijl behelst.

Winterjas van 800 euro

Ietsje verder in Oud-Zuid is de Beethovenstraat rond lunchtijd zo’n beetje de openluchtkantine van het Hervormd Lyceum Zuid, het Gerrit van der Veen College, het St. Nicolaaslyceum en het Fons Vitae Lyceum. Meisjes bestellen bij lunchzaak Stach een latte macchiato van circa 4 euro per stuk en wie erop let, struikelt ineens over de

De rol van onderwijs als grote emancipator en grote gelijkmaker is eigenlijk uitgespeeld